

ГІГІЄНА УТРИМАННЯ ТА ВИРОЩУВАННЯ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ У ПІДСОБНОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Коваленко В.С., здобувач вищої освіти ОП «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – **Павліченко О.В.**, д. юрид. н., доц.

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Птахівництво України – важлива галузь тваринництва, що забезпечує людство їстівними та висококалорійними продуктами харчування, насамперед м'ясом і яйцями. Виробляти максимальну кількість конкурентоспроможної, високоякісної продукції можна лише за умов, що враховують біологічні особливості птиці, її фізіологічний стан, напрям продуктивності та вплив зовнішніх факторів.

Бройлери – це не лише швидке м'ясо, але й прибутковий бізнес. М'ясні гібриди курки, виведені методом гетерозису. Для отримання бройлерів селекціонери схрещують дві м'ясні породи – білу корніш і білу плімутрок. Курчата успадковують найкращі якості від своїх батьків і тому вже у віці 50-60 днів готові до забою. За правильної годівлі вони можуть набирати до 100 г ваги на день. У бройлерів жовті ноги, біле пір'я (ознака чистопородності), велика грудка та червоний гребінь із борідкою (колір свідчить про добре здоров'я).

Деякі особливості інкубації яєць бройлерів:

- відбір яєць: вибирати тільки здорові яйця від великих і здорових птахів, переконавшись, що яйця не пошкоджені та не мають тріщин;
- температура і вологість: для успішного вилуплення необхідно підтримувати стабільну температуру і вологість. Зазвичай рекомендується інкубувати бройлерів за температури 37,5-38°C і вологості 50-55% протягом перших 18 днів, а в останні три дні вологість підвищується до 65-75%;
- обертання яєць: регулярно перевертайте яйця в інкубаторі, щоб забезпечити рівномірний розвиток курчат у яйцях;
- уважність до термінів: терміни інкубації яєць можуть трохи відрізнятись у різних порід;
- догляд за пташенятами: після вилуплення тримайте пташенят у теплі, забезпечте їх чистою водою і відповідним кормом.

Молодняк слід вирощувати не більше трьох місяців, далі вирощувати птаха не має сенсу, оскільки основна мета – отримання смачного, дієтичного м'яса. Найоптимальніший вік для забою – два місяці. За перші 14 днів життя молодняк набирає близько 500 г маси тіла, приріст 30 г. У міру наближення до місячного віку зростання прискорюється, і кроси важать близько 1,5 кг, приріст 50 г. У віці 60 днів тварини важать 2,5-3 кг, приріст 60 г. У цьому віці починається забій, але деякі фермери продовжують відгодівлю поголів'я до 90-денного віку, коли вага може досягати 5 кг. Маса тіла безпосередньо залежить від корму, і всі дані є усередненими. Багато птахівників і птахофабрик використовують комбікорми з хорошим балансом інгредієнтів і вітамінів, що безпосередньо впливає на ріст птиці.

Смерть у перші дні настає здебільшого через неправильне годування. Помилка полягає в тому, щоб годувати пташенят усім, що попадеться під руку, або з перших годин давати їм вологий корм, варені яйця або сир. Шлунки маленьких курчат абсолютно не пристосовані для перетравлення такої їжі.

Чим слід годувати бройлерів у перші дні життя? З 1-7-денного віку можна годувати сухим просом. Однак краще почати з високоякісного, повноцінного і збалансованого змішаного раціону. Такий корм дає птахам гарний старт, закладає основу для міцного здоров'я та забезпечує швидке зростання пташенят. Воду слід подавати очищену або злегка підфарбовану марганцівкою.

Годівниця має бути встановлена так, щоб усі пташенята мали вільний доступ до їжі. Через два дні обов'язково потрібно пропоїти курчат.

З 1-го по 14-й день життя пташенят дуже важливо підтримувати постійну температуру 30-32°C, потім температуру поступово раз на тиждень знижують на 2 градуси і доводять її до 20°C.

Протягом першого місяця світло має бути забезпечене 24 години на добу. Також важливо завжди наповнювати поїлку очищеною водою (сироватку можна давати після 2-тижневого віку) і завжди тримати годівниці наповненими достатньою кількістю свіжого корму.

Курчата від 7 до 10 днів уже підросли і зміцніли. Курчата в цьому віці все ще потребують освітлення та обігріву. Антибіотики слід давати після 10-денного віку. На 10-й день дайте невелику кількість свіжої зелені. Цибуля є хорошим джерелом вітамінів і запобігає появі паразитів. У цей час молодняку згодують молоді пагони кропиви. У двотижневому віці дають сир, це гарне джерело білка. Сир має бути свіжим, чистим і добре віджатим.

Якщо в цей час молодняк переводиться на мелене зерно, то слід вводити вітаміни або БМВД (білково-вітамінно-мінеральну добавку), мелену ячну шкаралупу, риб'ячий жир і дріжджі. Також слід давати овочі, моркву, варену картоплю, зелені салати та капустяне листя. Буяком годувати не слід, оскільки він викликає діарею.

Також є інший варіант – годувати бройлерів промисловими кормами. Це збалансований, повноцінний корм, який не потребує додаткового годування. Годування комбікормом відповідно до плану відгодівлі гарантує скорочення часу на приготування корму, швидкий ріст птаха, баланс корисних речовин і зниження витрат на лікування та профілактичні заходи. Годування комбікормом ділиться на 4 етапи: передстарт (від 0 до 10 днів); старт (від 1 до 2 тижнів); зростання (від 2 до 3 тижнів); фініш (4-5 тижнів і старше).

Усі організми схильні до хвороб та інфекцій, хоча деякі особини всіх порід цього кросу мають відносно сильний імунітет. Бройлери загалом більш сприйнятливі до хвороб. Птахівникам необхідно стежити за здоров'ям окремих особин і стада в цілому з перших днів життя курчат. Гібриди не мають здатності передавати свої якості потомству і тому не можуть виробити імунітет у процесі еволюції. Існує безліч хвороб, якими можуть заразитися бройлери, але лише невеликому відсотку з них можна запобігти і виробити імунітет проти цих хвороб.

Розглянемо докладніше:

Кокцидіоз – це захворювання, за якого одноклітинний паразит *Coccidia* вражає кишківник і дванадцятипалу кишку, спричиняючи некроз слизової оболонки та дисфункцію кишківника. Переносниками є гризуни та хворі птахи. Симптоми включають млявість, порушення координації, скуйовдженість пір'я та розлади травлення. Для профілактики використовують іонофори (Зоален, Нікарбазин, Робенедин), для лікування – кокцидіоїди (Байкокс 2,5%, Стоп-Кокцид 2,5%), а також йодинол.

Бронхопневмонія у бройлерів – поширене захворювання, спричинене переохолодженням, яке найчастіше вражає молодих тварин віком 10-15 днів. Симптоми включають втрату апетиту, чхання, важке дихання, мокре пір'я, неохайний зовнішній вигляд, лихоманку і набряк легенів. Лікування полягає в застосуванні антибіотиків (Тіланік, Трисульфон, Байтрил).

Гіповітаміноз – стан, пов'язаний із нестачею вітамінів в організмі, що спричиняє затримку росту, порушення процесів в організмі та дисфункцію шлунково-кишкового тракту. Лікування включає в себе корекцію раціону харчування, застосування вітамінних комплексів (Чіктонік, Гаматонік), глюкози для полегшення травлення і марганцівки для виведення токсинів. Рани обробляють монклавідом, а проти мух використовують березовий дьоготь.

Розведення бройлерів – цікавий і потрібний бізнес. Воно може бути успішним при дотриманні всіх правил і умов. Мінімальна підготовка і використання високоякісних кормів дають змогу отримувати екологічно чисте м'ясо, що також вигідно споживачеві. Якщо на

фабриках на перше місце ставиться тільки прибуток, то приватні ферми кращі тим, що вони більші, за ними легше доглядати і в них більше часу на догляд за птахом.

Бібліографічний список:

1. Лемешева М.М. Годівля сільськогосподарської птиці. Суми: Слобожанщина, 2003. 148 с.
2. Лемешева М. М. Теорія і практика годівлі курей сучасних кросів. Сучасне птахівництво. 2007, № 8 - 9. С. 18 - 19
3. Свеженцев А.И. Корма и кормление сельскохозяйственной птицы: монография / А.И. Свеженцев, Р.М. Урдзик, И.А. Егоров. Днепропетровск: АРТ – ПРЕСС, 2006. 384 с.
4. Слободянюк Н.М. Ефективність використання ферментних препаратів у годівлі курчат бройлерів. Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. 2011, № 4 (50). С.297-300
5. Чуприна М. Інтенсивний розвиток птахівництва. Птахівництво. 2011, №8. С. 2-5